

Tunne ja tila

Jonni Pantzar

teatteri

• *Emilia Pöyhönen: Kuka tahansa meistä – dokumentti. Ohjaus Saana Lavaste, dramaturgia Laura Ruohonen ja Paula Salminen, valot Pekka Pitkänen, ääni ja musiikki Iiro Ollila, animaatiot Ami Lindholm. Ensi-ilta 28.2. Helsingin rautatieaseman Vestibyyli-hallissa.*

Yritys käsitellä subjektiivista tunnetilaa ilman juonta ja tunnistettavia henkilöitä on Helsingin rautatieaseman aulassa on uhkarohkea.

Kansallisteatterin, Teatteri 2.0:n ja VR:n kanssa yhteistyössä toteutettu *Kuka tahansa meistä* -dokumentti ei kuitenkaan tunnu nielaisseen liian isoa palaa.

Esityksen suurin haaste on sen teeman tiukkuus ja toisaalta käsiteltävän aiheen subjektiivisuus: nuoren naisen poikaystävä kuolee äkillisesti ja esitys pyrkii luomaan eräänlaisen tulkinnan niistä sirpaleisista tunteista, tuskanhetkistä, ajatuksista tai ko-

kemuksista, joita nainen tuntee. Katsojalle ei anneta perinteisiä teatterin välineitä – tunnistettavaa henkilöä, ymmärrettävää juonta syy-seuraussuhteineen, edes aikaa tai paikkaa – joihin mielessään tukeutua. On vain henkilö ja tämän päänsisäinen maailma.

Teoksen rinnalla toteutettiin viime syksynä yhteisöllinen prosessi, jossa läheisensä menettäneet nuoret aikuiset käsitelivät kokemustaan teatterin ja musiikin keinoin. *Kuka tahansa meistä* -dokumentin yhteydessä järjestetään edelleen työpajoja. Näytelmä toimiikin varmasti parhaiten tällaisen työn apuna, eräänlaisena terapiateatterina.

Intensiivistä ja häilyvää

Mutta esityksessä on jotain ketä tahansa katsojaakin puhuttelevaa. **Emilia Pöyhösen** teksti on mielestäni hivenen liian pitkä, vaikka näytös ei sinällään kestäkään kuin reilun tunnin. Se on kuitenkin myös raikas ilman kepeyttä. Abstrakti törmää maukkaasti blondahtaviin ratikkakeskusteluihin ja visuaaliset mieli-

Niina Koponen (vas.), Iida Kuningas ja Mirjami Heikkinen kokevat läheisen kuolemaa *Kuka tahansa meistä* -esityksessä Helsingin päärautatieasemalla.

kuvat tekstuaalisiin tehokeinoihin, kuten pariinkin otteeseen kuuluu ”vuush-sanaan”.

Ohjaaja **Saana Lavaste** ymmärtää oivaltavasti kokonaisuuksia ja detaljeja. Universaa-

lia henkilöä esittää kolmen naisen trio,

Mirjami Heikkinen, Niina

Koponen ja Iida Kuningas, mikä on mielestäni toimiva toteutus. Ratkaisu hajottaa henkilön häilyväksi ja persoonariippumattomaksi.

Samalla tavalla rautatieaseman Vestibyyli-aulan käyttö näyttämönä hajottaa käsityksen henkilökohtaisuudesta atomiksi.

Kuolema, josta puhutaan voi tapahtua kenelle tahansa ohikulkijalle tai kuka tahansa ohikulkeva voi olla juuri matkalla kuolemaansa. Jokainen omaa todellisuuttaan elävä henkilö näyttämön takana vahvistaa tekstin väittämiä.

Kun näytelmän henkilö taas pääsee kiinni elämään ja todellisuuteen, näyttelijöiden fyysinen siirtyminen puoli metriä korkealta näyttämöltä katsojien tasolle tuntuu todella vavisuttavalta. Se konkretisoi hyvin sen intensiteetin, minkä julkisen tilan käyttö näyttämönä luo. Erityiskiitos tästä lienee paikallaan valosuunnittelija **Pekka Pitkäselä** ja animaatioiden osalta **Ami Lindholmille**.

ILONA KANGAS